

Film 'Monikondee' brengt strijd en spiritualiteit van Marrons naar Nederlandse theaters

1 december 2025

In verschillende Nederlandse theaters draait momenteel *Monikondee*, een bijzondere film over het leven, de geschiedenis en de actuele strijd van de Marrons in Suriname. Het verhaal richt zich op de botsing tussen eeuwenoude tradities en een snel veranderende wereld, waarin grondstofwinning, vervuiling en droogte steeds dieper het regenwoud binnendringen.

Centraal staat Boogie, een Marron-schipper die dagelijks over de grensrivier tussen Suriname en Frans-Guyana vaart. Hij vervoert essentiële goederen naar Inheemse en Marron gemeenschappen langs de rivier. Het zijn gemeenschappen die nog steeds hun eigen voedsel verbouwen en sterk leunen op voorouderlijke kennis, maar tegelijkertijd steeds afhankelijker raken van aanvoer van buitenaf. Boogie laveert letterlijk en figuurlijk tussen twee werelden: die van zijn voorouders en die van de moderne economie.

De film plaatst die persoonlijke reis in een grotere historische context. Eeuwenlang wisten de Marrons – afstammelingen van tot slaaf gemaakten die van Nederlandse plantages vluchtten – de kapitalistische wereld op afstand te houden. Door hun eigen gemeenschappen diep in het Surinaamse regenwoud op te bouwen, en kennis te delen met Inheemse volkeren, creëerden ze autonome samenlevingen die in vrijheid functioneerden.

Die autonomie staat nu onder zware druk. *Monikondee* laat zien hoe grootschalige grondstofwinning, milieuvervuiling en klimaatgerelateerde veranderingen het leven in het binnenland langzaam ontworpen. De sociale structuren waarin de Marrons generatieslang hun vrijheid en identiteit wisten te bewaren, worden steeds verder aangetast.

Tijdens zijn tocht krijgt Boogie onverwacht bericht van zijn clanleiders. Hij verandert zijn koers en vaart stroomopwaarts, richting een gebied dat niet alleen geografisch, maar ook spiritueel een grens markeert. Daar betreedt hij een domein waar de aanwezigheid van goden en voorouders tastbaar wordt gemaakt, en waar – zo wordt duidelijk – niemand zonder gevolgen vandaan komt. De film verweeft die spirituele laag met politieke en sociale realiteit, zonder in uitleggerigheid te vervallen.

Volgens de jury van het documentairefestival Cinéma du Réel maakt *Monikondee* voelbaar hoe de nazaten van de "Free Men" – de Ndyuka, Saamaka en Aluku Marrons – nu worden geconfronteerd met een nieuwe, stille vorm van kapitalisme die hun samenlevingen van binnenuit uitholt. De film toont hoe rituelen, verhalen en culturele verbeelding blijven voortbestaan, zelfs wanneer traditionele praktijken onder druk staan of verdwijnen, en nodigt de kijker uit om dat gevoel van verlies en verzet te delen.

Met *Monikondee* krijgt het Nederlandse bioscooppubliek een zeldzaam inkijkje in een wereld die vaak buiten beeld blijft: die van de Marron-gemeenschappen in het Surinaamse binnenland, waar de strijd om land, identiteit en zelfbeschikking nog elke dag gaande is.